

PRISMAS
CASA DAS CIENCIAS
Á DIVULGACIÓN

XXII CONVOCATORIA
A CORUÑA, 2009

PRESENTACIÓN

En 1988 púñase a primeira pedra dun edificio singular. Convocábanse os Prismas “Casa das Ciencias á Divulgación”, para que profesionais, educadores, xornalistas, museólogos, institucións, colectivos e empresas presentasen os seus traballos a un certame que nacía con vocación de permanencia.

Moitos anos despois atopámonos na XXII convocatoria e coa participación de máis de dous mil cincocentos traballos nas distintas modalidades do premio, reforzado cada tempada por participantes de todas as especialidades da comunicación.

O que comezou como unha aventura consolidouse como un galardón recoñecido como un dos máis importantes de España nesta materia e fixo que o sábado máis próximo ao quince de novembro, data da entrega dos premios, a nosa cidade se convirta nunha cita anual para todos aqueles que amamos a ciencia.

Ademais este ano contamos coa colaboración da empresa privada PharmaMar-Grupo Zeltia que lle confire sen dúbida un prestixio engadido a estes Prismas e significan unha aposta do mundo empresarial ao noso traballo. Como sempre confío en que a participación sexa numerosa e por iso anímovos a presentar os vosos traballos ao noso certame.

Javier Losada de Azpiazu
Alcalde

As persoas estamos rodeadas de elementos científicos e tecnolóxicos na vida cotiá. Forman parte da nosa cultura popular. De aí deriva a necesidade dunha atención á cultura científica que a cultura tradicional non é quen de satisfacer e que esixe unha nova oferta, ampla e específica.

A divulgación científica debe atender, pois, a esa demanda social, aceptando que a ciencia é un elemento imprescindible para a identidade cultural contemporánea. Partindo do dereito da persoa a saber, o que contribúe a lexitimar os importantes recursos que a sociedade pon en mans do sistema científico-técnico.

Este 2009 cúmprense cincuenta anos da publicación do libro de Charles P. Snow titulado "The Two Cultures and the Scientific Revolution". O texto trataba a segmentación da investigación en dúas pólas sen conexión, humanística e científica. A divulgación científica é un dos camiños que pode axudar a superar esa fronteira de incompreensión.

Se a ciencia é unha actividade humana con características universais, tamén constitúe unha parte indispensable da cultura. Polo tanto, desenvólvese en ámbitos e condicións sociais e culturais diversos, que inciden de xeito relevante na construción histórica da actividade científica. Por iso para esta Concellería de Cultura supón unha gran satisfacción que desde A Coruña celebremos unha nova edición dos premios Prisms. Con esta iniciativa, plenamente consolidada, os Museos Científicos Coruñeses salientan o seu compromiso coa divulgación científica, co diálogo entre a ciencia e a sociedade da que xorde e á que se debe.

María Xosé Bravo San José
Concelleira de Cultura e Museos
Científicos

PRISMAS CASA DAS CIENCIAS Á DIVULGACIÓN 2009

BASES DA CONVOCATORIA

PREMIOS

Concederanse os «Prismas de Bronce» aos mellores traballos de divulgación científica nas modalidades de multimedia, libros editados, textos inéditos e artigos xornalísticos. O Xurado outorgará ademais un «Prisma Especial» a persoas ou institucións que se significaron pola súa contribución singular á divulgación científica.

Os premios nas cinco modalidades teñen as dotacións e están suxeitos ás condicións que se especifican en cada caso.

Os premios non poderán distribuírse entre dous ou máis candidaturas, pero o Xurado poderá decláralos desertos.

ENTREGA DE PREMIOS

Os Prismas entregaranse no transcurso dun acto que terá lugar na Coruña o sábado 14 de novembro de 2009.

XURADO

Os Prismas outorgaranse por

votación dun Xurado de sete membros, nomeados pola Organización entre persoas relevantes no campo da divulgación científica, o xornalismo científico ou o ensino das ciencias. Un dos membros representará á empresa PharmaMar Grupo Zeltia.

O Alcalde da Coruña, ou persoa en quen delegue, presidirá o Xurado, e actuará como Secretario o Director dos Museos Científicos Coruñeses [=mc2]. Corresponde ao presidente dirixir e ordenar as deliberacións e votacións, sendo depositario, en caso de empate, do voto de calidade.

O Xurado poderá tomar en consideración para ser premiadas aquelas candidaturas que aínda non tendo sido presentadas, reúnan, na súa opinión, méritos relevantes.

Os fallos do Xurado serán inapelables.

ORGANIZACIÓN

A Organización corre a cargo dos Museos Científicos Coruñeses [=mc2] do Concello da Coruña. Un Comité de Selección, que traballará baixo a responsabilidade da Organización, estará encargado de velar polo cumprimento destas bases.

A presentación de candidaturas supón a conformidade dos participantes coas bases. Calquera cuestión non recollida nelas será resolta a dis-

creción pola Organización. Os participantes comprométese a xustificar a veracidade dos datos que faciliten sobre as candidaturas presentadas.

Farase entrega dos Prismas á persoa física ou xurídica que figure como candidato na presentación. A Organización declina calquera responsabilidade sobre conflitos de propiedade ou cesións de dereitos relativos ás candidaturas.

Os premiados participarán nos actos organizados con motivo da entrega de premios segundo lles sexa solicitado pola Organización.

Non poderán ser premiados aqueles traballos realizados polo persoal dos Museos Científicos Coruñeses (=mc2) nin os editados por estes ou polo Concello da Coruña, nin patrocinados ou co-editados por eles con outras empresas ou institucións.

Os gañadores dos Prismas Casa das Ciencias poderán ser propostos polos Museos Científicos Coruñeses para o Premio Descartes de Comunicación da Ciencia, convocado pola Comisión Europea.

CONTIDO

Os traballos presentados como candidatos aos premios versarán sobre calquera tema en relación coas ciencias físicas e naturais, tanto nos seus aspectos xerais, como en calquera das súas ramas ou aplicacións prácticas, incluíndo biografías

de científicos e historia da ciencia, que contribúan á mellor comprensión das ideas, actitudes e procesos científicos.

Os traballos, actividades e iniciativas obxecto de candidatura han estar dirixidos ao público en xeral, excluíndose os destinados a especialistas.

PRESENTACIÓN

Cada candidatura irá acompañada dunha ficha de participación debidamente cuberta e asinada. Enviaranse a:

XXII Convocatoria Prismas á
Divulgación.
Casa das Ciencias.
Parque de Santa Margarita, s/n
15005 A Coruña. España.

Para máis información:
Teléfono: (+34) 981 189 846
Telefax: (+34) 981 189 847

Internet:
www.casaciencias.org/premios/gl

Correo electrónico:
premios@casaciencias.org

PRISMA A TRABALLOS MULTIMEDIA

BASES ESPECÍFICAS

PREMIO

Ao mellor traballo multimedia de divulgación científica entre todos os presentados, «Prisma de Bronce» e seis mil euros (6.000 euros).

CONDICIÓN

Poderán optar ao Prisma os autores de traballos realizados con medios gráficos, audiovisuais, electrónicos ou informáticos. Todos os traballos serán orixinais e deberán presentarse nun soporte que sexa executable en equipos domésticos.

Poderán optar ao Prisma traballos multimedia que se expresen nunha das catro linguas oficiais en España.

Terase que cumprimentar a ficha de participación.

OUTRAS CIRCUNSTANCIAS

1. Cada soporte audiovisual conterá unicamente un traballo.

2. As páxinas web deberán estar dispoñibles para ser consultadas desde o 31 de agosto ao 1 de outubro de 2009, debendo comunicarse calquera cambio de dirección destas durante devandito período.

3. Para a súa exhibición pública durante a celebración da entrega de premios, os audiovisuais poderán ser dobrados ou subtitulados.

4. Os audiovisuais non se transferirán a persoas ou entidades alleas á Organización, salvo para a utilización gratuíta e visionado nos Museos Científicos Coruñeses ou na sede das institucións oficiais que para iso establezan convenios de colaboración con eles.

PRAZO DE PRESENTACIÓN

Finaliza o 31 de agosto de 2009 ás 12 horas.

PRISMA A TEXTOS INÉDITOS

BASES ESPECÍFICAS

PREMIO

Ao mellor texto orixinal e inédito de divulgación científica, «Prisma de Bronce» e seis mil euros (6.000 euros).

CONDICIÓN

As obras poderán presentarse en calquera das catro linguas oficiais en España.

A extensión mínima dos traballos será de 220.000 caracteres (sen espazos), ou o seu equivalente de 120 páxinas tamaño DIN-A4 escritas a dous espazos. Presentaranse dúas copias impresas en papel, que irán asinadas polo autor (ou autores). Tamén se poderá participar baixo pseudónimo, nese caso será indispensable que o texto vaia acompañado dun sobre pechado onde conste nome, apelidos, domicilio e teléfono do autor (ou autores). No caso de que se trate de varios autores, entenderase que a presentación é conxunta, e o importe do premio repartirase entre eles en partes iguais.

Terase que cumprimentar a ficha de participación.

OUTRAS CIRCUNSTANCIAS

O autor premiado cede os dereitos que lle correspondan pola primei-

ra edición do libro, ata unha tirada máxima de 10.000 exemplares e sen ningunha outra restrición, ao Concello da Coruña, quen poderá xestionar a edición do mesmo en colaboración con calquera entidade pública ou privada. Se o Concello da Coruña non editase, por si ou a través doutro, o texto premiado nun prazo de dous anos, o autor recobrará os dereitos de primeira edición.

Os orixinais non premiados serán devoltos, se o autor o solicita na presentación da candidatura, durante os tres meses posteriores ao fallo do Xurado. A Organización porá o máximo coidado para conservar os mesmos, aínda que non pode facerse responsable da súa deterioración ou perda fortuíta.

Non se farán públicos os nomes dos concursantes non premiados.

PRAZO DE PRESENTACIÓN

Finaliza o 31 de agosto de 2009 ás 12 horas.

PRISMA A LIBROS EDITADOS

BASES ESPECÍFICAS

PREMIO

Ao mellor libro de divulgación científica publicado en España no ano 2008, que se outorgará á editorial e consistirá nun «Prisma de Bronce».

CONDICIÓN

Poderán optar todos os libros editados e publicados en calquera das catro linguas oficiais en España durante o ano 2008.

Terase que cumprimentar a ficha de participación.

OUTRAS CIRCUNSTANCIAS

Os libros poderán ser presentados polos editores ou polos autores, que enviarán dous exemplares. Eses dous exemplares dos libros presentados pasarán a formar parte dos fondos documentais dos Museos Científicos Coruñeses [=mc2].

PRAZO DE PRESENTACIÓN

Finaliza o 30 de xuño de 2009 ás 12 horas.

PRISMA A ARTIGOS XORNALÍSTICOS

BASES ESPECÍFICAS

PREMIO

Ao mellor artigo de divulgación científica publicado no ano 2008, que se outorgará ao autor e consistirá nun «Prisma de Bronce» e seis mil euros (6.000 euros).

CONDICIÓN

Poderán optar ao Prisma todos os artigos publicados en calquera das catro linguas oficiais en España durante o ano 2008.

Presentarase unha ficha de participación con cada artigo.

OUTRAS CIRCUNSTANCIAS

Os traballos presentaranse polo propio autor ou autores, ou por calquera persoa ou entidade que asegure o consentimento daqueles.

Enviarase un exemplar da publicación onde aparecen os traballos, podendo presentar tres artigos como máximo.

A documentación presentada non se devolverá, nin se manterá correspondencia sobre a mesma.

Non se farán públicos os nomes dos concursantes non premiados.

PRAZO DE PRESENTACIÓN

Finaliza o 31 de agosto de 2009 ás 12 horas.

PRISMA ESPECIAL DO XURADO

BASES ESPECÍFICAS

PREMIO

A persoa ou institución galardoada recibirá un «Prisma de Bronce».

A empresa PharmaMar Grupo Zeltia dotou este premio con nove mil euros [9.000 euros].

CONDICIÓN

Poderán ser candidatos as persoas físicas ou xurídicas que desenvolvan a súa actividade en España.

As candidaturas poderán ser propostas por universidades, reais academias, colexios profesionais, organismos e empresas públicas, museos, planetarios, acuarios, xardíns botánicos e zoolóxicos, centros de investigación, fundacións, medios de comunicación e persoas invitadas pola Organización.

A candidatura implica a dispoñibilidade da persoa física ou xurídica que se presenta como candidata para asistir e recoller o premio na cerimonia de entrega.

Terase que cumprimentar a ficha de participación.

OUTRAS CIRCUNSTANCIAS

Poderase achegar a documentación que se considere oportuna para a valoración da candidatura.

A documentación presentada non se devolverá, nin se manterá correspondencia sobre a mesma.

Non se farán públicas as candidaturas non premiadas nin os nomes das persoas ou institucións que propoñen as candidaturas.

PRAZO DE PRESENTACIÓN

Finaliza o 31 de agosto de 2009 ás 12 horas.

FICHA DE PARTICIPACIÓN MULTIMEDIA

Título (No caso de presentar páxina WEB, incluir o seu enderezo)

Autor ou participante (*)

Ano de producción

Formato de realización

Formato de presentación

Traballos AV (duración en min)

Equipo técnico

Soporte informático: requisitos para executar o programa

Especificacións técnicas

Tema e breve sinopse

ENDEREZO DE CONTACTO

Nome

Enderezo

Localidade e CP

Provincia

País

Teléfono

Telefax

Correo electrónico

Firma do participante [*]

Enviar esta Ficha de participación xunto co traballo que se presenta.

[*] Enténdese que o asinante desta ficha é persoa capaz de recibir o premio.

FICHA DE PARTICIPACIÓN TEXTOS INÉDITOS

Título

Autor ouseudónimo

Enderezo

Localidade e CP

Provincia

País

Teléfono

Telefax

Correo electrónico

Firma do participante (*)

Enviar esta Ficha de participación xunto co traballo que se presenta.

(*) Enténdese que o asinante desta ficha é persoa capaz de recibir o premio.

Breve sinopse da obra presentada

FICHA DE PARTICIPACIÓN LIBROS EDITADOS

Título

Editorial

Enderezo

Localidade e CP

Provincia

País

Teléfono

Telefax

Correo electrónico

Nome e firma do participante

Enviar esta ficha de participación xunto co libro que se presenta.

Datos do libro

Autor

Breve sinopse

Data de edición

Tiraxe

Observacións

FICHA DE PARTICIPACIÓN ARTIGOS XORNALÍSTICOS

Título do traballo

Autor (Nome completo en caso de pseudónimo)

Enderezo

Localidade e CP

Provincia

País

Teléfono

Telefax

Correo electrónico

Título da publicación onde apareceu o artigo

Data de publicación

Firma do participante [*]

Enviar esta Ficha de participación xunto co traballo que se presenta.

[*] Enténdese que o asinante desta ficha é persoa capaz de recibir o premio.

Tema e breve sinopse

FICHA DE PARTICIPACIÓN PREMIO ESPECIAL DO XURADO

Candidato

Méritos alegados

Candidatura presentada por

Enderezo

Localidade e CP

Provincia

País

Teléfono

Telefax

Correo electrónico

Firma de quen presenta a candidatura

RELACIÓN DE GANADORES DOS PRISMAS CASA DAS CIENCIAS

Traballos multimedia

- 2008 «El nuevo universo, cómo la física cambió al mundo». Ana Luisa Montes de Oca, Alberto Nullman, Alberto Guijosa y Alejandro Corichi.
- 2007 «Los mares dulces de Galicia». Manuel Enrique García Blanco.
- 2006 «Colón, los enigmas». Mª Jesús Cañellas y Pedro Pablo Menéndez. TVE.
- 2005 «caosyciencia.com». Annia Domènech.
- 2004 «Mar de estrelas». Jorge Candán.
- 2003 Anuario «El observatorio 2002». Canal Sur.
- 2002 «Misión a Marte». Mª Jesús Cañellas. TVE.
- 2001 «Os tesouros da ría de Vigo». Marevisión, S.L.
- 1999 «Enfermedades genéticas». Universidad Autónoma de Barcelona.
- 1998 «Viaxe en Paramecio». Carlos Pérez Valcárcel.
- 1997 «Atapuerca. El misterio de la evolución humana». Javier Trueba.
- 1996 «El latido de la braña». Federico de la Peña Santos.
- 1995 «A Cavern Beyond Time». Cristian Lascu.
- 1994 «Otros vecinos. Flora y fauna

- de los pueblos». Juan A. Rodríguez Llano, Enrique J. Coto, Ramón Campoamor.
- 1993 «Hubble: Report From Orbit». Mark C. Petersen.
- 1992 «Aigüamolls de L'Empordà: Zona dulce». Pedro Rubio.
- 1991 «Oxygen, What a Gas!». Jack Micay.
1990. «¿El retorno de Némesis?» Video Play Serveis.
- 1989 «Energía Solar». Manuel Toharia Cortés.
- 1988 «Los trasplantes». U.N.E.D.

Traballos en soporte informático

- 2000 «La ciencia es divertida». Antonio Varela Caamaño.
- 1999 «Cómo funcionan las cosas». Zeta Multimedia, S.A.
- 1998 «La Tierra». Zeta Multimedia, S.A.
- 1997 «Taller de inventos». Zeta Multimedia, S.A.
- 1996 «Enciclopedia de la naturaleza». Zeta Multimedia, S.A.
- 1995 «Enciclopedia virtual de la ciencia». Zeta Multimedia, S.A.
- 1994 «Earth and Universe». Armagh Planetarium.

Libros editados

- 2008 «Darwin y el diseño inteligente. Creacionismo, cristianismo y evolución». Alianza Editorial.
- 2007 «Cuerdos entre locos. Grandes experimentos psicológicos del siglo XX».

- Alba Editorial.
- 2006 «Darwin el viajero». Editorial El Rompecabezas.
- 2005 «Hijos de un tiempo perdido. La búsqueda de nuestros orígenes». Editorial Crítica.
- 2004 «El hombre que calumnió a los monos». Acento Editorial.
- 2003 «1.001 datos sobre el cuerpo humano». Editorial Molino.
- 2002 «Las siete hijas de Eva». Editorial Debate.
- 2001 «El fin del envejecimiento». Tusquets Editores.
- 2000 «¿Por qué es divertido el sexo?». Editorial Debate.
- 1999 «Atapuerca. Un millón de años de historia». Plot Ediciones y Editorial Complutense.
- 1998 «La sexta extinción». Tusquets Editores.
- 1997 «Viaje a las hormigas». Editorial Crítica. Grupo Grijalbo- Mondadori.
- 1996 «Las mentiras de la ciencia». Alianza Editorial.
- 1995 «La naturaleza no natural de la Ciencia». Acento Editorial.
- 1994 «El libro de la vida». Editorial Crítica. Grupo Grijalbo- Mondadori.
- 1993 «Genoma». Plaza & Janés, Editores S.A.

Textos inéditos

- 2006 «En el límite de la vida. Un siglo de virus». Vicente Pallas.

- 2005 «Cuando éramos caníbales». Carles Lalueza Fox.
- 2004 «Tenseguridad. Estructuras en la naturaleza». José Antonio Bustelo Lutzardo.
- 2003 «El genoma fluido». Josep M. Casacuberta.
- 2002 «Adaptarse a Internet. Mitos y realidades sobre los aspectos psicológicos de la red». Helena Matute.
- 2001 «Oráculos, profetas y futurólogos». Pablo Francescutti Pérez.
- 2000 «Metaevolución. La Tierra en el espejo». Pedro Gómez Romero.
- 1999 «El precio biológico de la civilización». Isaac Amigo Vázquez.
- 1998 «Las plantas en la brujería medieval». J. Ramón Gómez Fernández.
- 1997 «La revolución del metro». José A. de Lorenzo Pardo.
- 1996 «El arca de la biodiversidad». José Antonio Pascual Trillo.
- 1995 «El rostro humano de la ciencia». Manuel Calvo Hernando.
- 1994 «Por los senderos de la ciencia». Constantino Armesto.
- 1993 «Láseres, emisores de luz especial». Manuel Luis Casalderrey.

Artigos xornalísticos

- 2008 «Un “Big Bang” a 100 metros bajo tierra». Pablo Jáuregui.

- 2007 «¿Hemos sido diseñados?»
Miguel Angel Sabadell.
- 2006 «Tsunamis, investigación
después de la catástrofe».
Luis de Luque.
- 2005 «La voz única de los
Stradivarius». María Ares
Españeira.
- 2004 «¿Para qué la ciencia?»
José Manuel Sánchez Ron.
- 2003 «Una mirada al cosmos».
Instituto de Astrofísica de
Andalucía.
- 2002 «Vamos a experimentar con
tu cuerpo». Miguel Barral.
- 2001 «Misterios de la memoria».
Mónica Salomone.
- 2000 «Lo último sobre los cinco
sentidos. Sensación de
vivir». Jorge Alcalde.
- 1999 «El prodigio de la clonación».
Enrique M. Coperías.
- 1998 «Marte, la última frontera».
Alicia Rivera y Malén Ruiz de
Elvira.
- 1997 «¡Impactos!». Mark Kidger.
- 1996 «Ecuaciones para ver el
futuro». Juan I. Fernández
Bayo.

Prisma Especial do Xurado

- 2008 Miguel Angel Quintanilla
Fisac
- 2007 Suplemento «Futuro» de
El País.
- 2006 Francisco Vázquez Vázquez.
- 2005 Parque de las Ciencias de
Granada.
- 2004 Manuel Toharia Cortés.
- 2003 Instituto Astrofísico de
Canarias.

- 2002 Tercer Milenio. Heraldo de Aragón.
2001 Manuel Calvo Hernando.
2000 Miguel Carreras Ezquerro.

RELACIÓN DE PRESIDENTES DOS XURADOS EN ANOS ANTERIORES

2008. José Manuel Fernández de Labastida. Secretario Xeral de Política Científica e Tecnolóxica do Ministerio de Ciencia e Innovación.
- 2007 Eulalia Pérez Sedeño. Directora Xeral da *Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología*.
- 2006 Ernesto Páramo Sureda, director do *Parque de las Ciencias de Granada*.
- 2005 Manuel Toharia Cortés, director do *Museu de las Ciències Príncipe Felipe de Valencia*.
- 2004 José María Bermúdez de Castro. Profesor de Investigación do CSIC e Vicepresidente da Fundación Atapuerca.
- 2003 Francisco José Rubia Vila. Catedrático de Fisioloxía da *Universidad Complutense de Madrid*.

- 2002 María Teresa Tellería.
Directora do *Real Jardín Botánico de Madrid*.
- 2001 Rolf Tarrach Siegel.
Presidente do *Consejo Superior de Investigaciones Científicas*.
- 2000 Antonio Fernández Rañada.
Catedrático da Facultade de Física da *Universidad Complutense de Madrid*.
- 1999 Miguel Angel Quintanilla
Fisac. Director do *Máster de Ciencia, Tecnología y Sociedad* da *Universidad de Salamanca*.
- 1998 Juan Pérez Mercader.
Director do *Departamento de Astrofísica Espacial y Física Fundamental* do *Instituto Nacional de Técnica Aeroespacial (INTA)*.
- 1997 José Manuel Sánchez Ron.
Catedrático de *Historia de la Ciencia* da *Universidad Autónoma de Madrid*.
- 1996 Pierre Fayard. Catedrático de Comunicación Científica da *Universidad de Poitiers*.
- 1995 Vladimir de Semir.
Periodista científico,

Coordinador de
Suplementos de «La
Vanguardia».

- 1994 Cayetano López Martínez.
Profesor de Física Teórica.
*Universidad Autónoma
de Madrid.*
- 1993 Albert V. Baez. Físico e
Educador.
- 1992 Pere Alberch Vie. Director
do *Museo Nacional de
Ciencias Naturales.*
- 1991 José Pardina Cáncer.
Director da revista «Muy
Interesante».
- 1990 Manuel Calvo Hernando.
Presidente da Asociación
Española de Periodismo
Científico.
- 1989 Manuel Velasco López.
Director Editorial das
revistas «Natura» e «Geo».
- 1988 Manuel Toharia Cortés.
Periodista Científico.